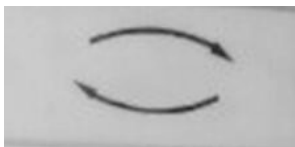

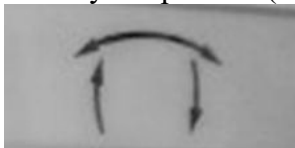
Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди
Природничий факультет
Міністерство науки і вищої освіти Республіки Польща
Поморська академія у Слупську
Інститут біології та охорони довкілля

Перша міжнародна конференція молодих учених
«ХАРКІВСЬКИЙ ПРИРОДНИЧИЙ ФОРУМ»

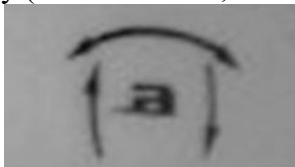
Харків, 19-20 квітня 2018 року

На третьому етапі відбувається чергування масажних рухів у повздовжньому і поперечному напрямках (по 10 секунд).

Завершальним є комплекс, який складається з масажних рухів із чергуванням у повздовжньому і поперечному напрямках та вимовлянням дитиною звука [а] на твердій атаці голосу (Блискіна І.В., 1983).

У більш пізній післяопераційний період використовуються не тільки погладжуючі рухи, але й інтенсивніші:

- за вищезазначеними напрямками робляться точкові (надавлюючі) рухи, які чергуються з погладжуючими;

- розтирання (із застосуванням певної сили тиску на масажуючу ділянку подушечками вказівного і середнього пальців або одним великим пальцем; рух здійснюється у прямому і спиралеподібному напрямках);

- розминання (рух в області окремих м'язових груп максимально активізує роботу м'язів, складається з захоплення, зрушування, стиснення, стискання тканин);

- вібрація (одним або двома пальцями здійснюються коливальні рухи різної амплітуди).

Інтенсивність масажу повинна зростати від сеансу до сеансу.

Отже, логопедичний масаж, до складу якого входить масаж піднебіння, є невід'ємним компонентом реабілітаційно-корекційного процесу дитини з ринолалією. Він є одним із найдієвіших засобів профілактики вторинних деформацій верхньої щелепи та мовленнєвої реабілітації, що необхідний для появи та розвитку мовленнєвої функції.

Гусєва С.О., Туренко Н. М.

АРТИКУЛЯЦІЙНА ГІМНАСТИКА ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ФОНЕМ ТА КОРЕКЦІЇ ПОРУШЕНЬ ЗВУКОВИМОВИ У ДОШКІЛЬНИКІВ

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди

Правильне мовлення є одним із показників готовності дитини до навчання у школі, запорука успішного оволодіння грамотою та читанням: письмове мовлення формується на основі усного, і діти, що мають вади мовлення, є потенційними дизграфіками та дислексиками (дітьми з порушеннями письма та читання).

Багато вчених таких як М. Савченко, І. Дьоміна, Л. Єфіменкова, Л. Фомічова та ін. зазначають, що на сьогоднішній день вади звуковимови у комплексі з недорозвиненням фонематичних процесів є найпоширенішими мовленнєвими порушеннями дошкільного віку. Як зазначає Л. Парамонова, стан порушень звуковимови у дітей дошкільного віку виглядає наступним чином: ротацізм - 71,6%; ламбдацізм - 54%; сигматизм шиплячих - 45,4%; сигматизм свистячих - 42% (Литвиненко В.А., 2011)

Вивчення логопедичної літератури показало, що основою корекції звуковимови можна вважати артикуляційну гімнастику. Вправи артикуляційної гімнастики поділяються на вправи для язика, губ, піднебіння, рота.

Артикуляційна гімнастика - це система вправ, яка допомагає поліпшити рухливість органів артикуляційного апарату, збільшити обсяг, силу рухів, а також виробити точність і диференціацію артикуляційних поз.

Мета артикуляційної гімнастики – розвиток рухливості органів мовленнєвого апарату, відпрацювання правильних, повноцінних рухів артикуляційних органів необхідних для правильної вимови звуків.

Практикуючі логопеди вважають, що артикуляційна гімнастика буде максимально ефективною, якщо починати її застосовувати з раннього віку (приблизно з 1-3 років). У ранньому віці вона може бути пасивною. Доведено, в цьому віці діти починають вчитися вимовляти звуки рідної мови, і артикуляційна гімнастика допоможе навчитися вимовляти деякі фонемати правильно.

Зазвичай артикуляційну гімнастику проводять логопеди, але за умови наявності знань про правильність її виконання, можуть проводити батьки та вихователі. Така гімнастика може проводитися в групах, підгрупах або індивідуально. У груповій формі гімнастику можна провести вранці після зарядки, перед сніданком. У підгрупах та індивідуально її зазвичай проводить логопед або батьки.

Артикуляційні вправи бувають: статичні - необхідні для формування артикуляційного укладу та динамічні - важливі для точності перемикання артикуляційної пози в мовленнєвому потоці.

У логопедичній літературі виділені основні правила проведення артикуляційної гімнастики:

- тривалість проведення залежить від віку, але не повинна перевищувати 10 хвилин;
- під час гімнастики обов'язково потрібно використовувати дзеркало, щоб дитина бачила свої органи артикуляції;
- гімнастика повинна проходити в ігровій формі;
- комплекс повинен включати не менше 4-5 вправ, щоб не перевтомлювати дітей великою кількістю завдань;
- якщо діти не можуть виконати будь-яку вправу, то потрібно використовувати допоміжні засоби зонди або зондозамінники;
- завжди стежте за правильністю та плавністю виконання вправ, пам'ятайте, що якість важливіша за кількість.

Артикуляційні вправи бажано виконувати по 2 рази в день, наприклад, вранці, після ранкової гімнастики, і ввечері. Займатися їй потрібно щоденно: якщо дитина не пішла в дитячий садок, гімнастику з ним повинні провести батьки (за умови відсутності хвороби у дитини) (Фомичева М.Ф., 1989)

Важливим є також знання методики проведення артикуляційної гімнастики. В логопедичній літературі описана методика проведення артикуляційної гімнастики. Її приклад наведено нижче.

Методика проведення артикуляційної гімнастики

У проведенні артикуляційної гімнастики виділяють кілька етапів:

I. Підготовчий – на якому здійснюється знайомство з органами мовнорухового апарату.

II. Основний – виконання артикуляційних вправ.

Підготовчий етап

На підготовчому етапі артикуляційної гімнастики діти знайомляться з органами мовнорухового апарату за допомогою:

- показу дорослого;
- показу на собі та / або логопедичній ляльці підборіддя, щік (права, ліва), губ (верхня, нижня), зубів (верхні, нижні), піднебіння („стеля”, „дах”), язика (кінчик, спинка);

- розповіді казок про язичок, губки, щічки;
- читання оповідань про органи артикуляції;
- розучування віршованих мініатюр;
- відгадування загадок;
- дидактичних (рухливих) ігор із мовленнєвими завданнями. (Рібцун Ю.В., 2011)

Основний етап

Вироблення навичок правильного виконання артикуляційних вправ – непросте завдання для дітей логопедичної групи і вимагає довготривалої та важкої праці педагога. Спочатку під час виконання вправ у дітей спостерігається напруження органів мовнорухового апарату, труднощі в переключенні з одного руху на інший, і лише після багаторазових вправлянь вироблені навички закріплюються, рухи стають координованими та невимушеними.

Для дітей дошкільного віку, в основному, для вивчення вправ артикуляційної гімнастики використовуються показ логопеда у поєднанні з картинками-символом. Приклад наведено нижче.

Крім цього, сьогодні можна зустріти артикуляційну гімнастику яка розроблена з урахуванням статі дитини. Для підвищення інтересу хлопчиків до виконання важких артикуляційних вправ І. Волошина пропонує веселі подорожі з іграшковою машинкою; для дівчат - подорож по захоплюючим казкам.

Отже, артикуляційна гімнастика являє собою основу формування фонем і виправлення порушень звуковимови, найчастіше включає до свого складу вправи для тренування всіх органів артикуляційного апарату, тренування тих чи інших положень язика, губ, м'якого піднебіння, які потрібні для коректної вимови всіх груп звуків. Щоденне виконання артикуляційних вправ розвиває артикуляційний апарат дитини, що є необхідною умовою оволодіння звуками.

Заморіна В. К., Щербак Н. І.

ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ОСОБИСТІСНОЇ ТРИВОЖНОСТІ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКІЛ

*Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Кутузівська ЗОШ І-ІІІ ступенів Харківського району, Харківської області*

В умовах сучасного світу люди кожного дня стикаються з великою кількістю стресорів: постійне інформаційне перевантаження, прискорення темпу життя, високий рівень шуму в